N° 3801. **1859.**

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *ƒ* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *ƒ* 6.00.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan »het Bureau van DE TIJD.”

ZATURDAG 5 NOVEMBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *ƒ* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 4 November.

Er is vreugde in het kamp der gapers en beursspekulanten. Zij krijgen een Kongres. Het is immers de tijding van den dag, dat Engeland de goedheid zal hebben tot een Kongres toe te treden, dat anders zou worden gehouden zonder Engeland. Daarbij komt, dat Keizer Napoleon in een brief aan Viktor Emmanuel een programma van onderhandeling heeft openbaar gemaakt, dat Engeland bevredigen, en tegelijker tijd de goedkeuring van Rusland en Pruissen wegdragen zou. Van Oostenrijk is bij de berigtgevers bijna geen spraak. Zij veronderstellen dat Oostenrijk tot nieuwe koncessiën is overgehaald buiten de inwilligingen te Villafranca verkregen. Het is eene veronderstelling, waarbij men vergeet, dat niemand het regt heeft boven de bepalingen van Villafranca iets meer te vragen, zonder een equivalent aan te bieden. Waar is het *equivalent*? Daar wordt met geen enkel woord melding van gemaakt. Zal het kongres ook dat moeten redderen? Het zal buitendien werks genoeg hebben om tot iets, dat houdbaar is, te komen.

Het schijnt dat tegenwoordig in den publieken dunk van Europa een kongres eene artsenij is, bekwaam tot genezing van alle kwalen. Het Kongres is in de politiek opgeklommen tot de hoogte, waarop de *Holloway-pillen* voor het menschelijk ligchaam in de kolom der advertentiën staan aangeteekend. Een kongres is voor alles goed, en het kan gebruikt worden, b. v., gelijk het Parijzer Kongres, om een vrede te sluiten, waarbij men tevens een oorlog voorbereidt. Nu is een ding, dat goed is, om een vrede en een oorlog te gelijkertijd op te zetten, bij uitnemendheid dienstig voor Keizer Napoleon; maar het komt ons voor, dat juist daarom datzelfde ding voor de effektenhouders en beursspekulanten niet even behagelijk kan zijn. Maar daarin vergissen wij ons blijkbaar, want de beursmannen met de gapers van de liberale pers maken zich vrolijk en wrijven zich de handen over den vrede, die met behulp van liberale kunstgrepen op het toekomstig Kongres gaat gebaard worden. Het zij zoo. Maar inmiddels zal het nuttig zijn dat men goed toezie. Men kon immers wel eens in Italië een vrede maken, op de leest van den vrede, die in de Donau-vorstendommen is tot stand gebragt tot vrijmaking van de Donau-ingezetenen en tot heil van den grooten Turk. Die vrede immers moest het Ottomanniesch rijk op nieuw vestigen en sterken, middelerwijl de Christenen van bedoelde vorstendommen zouden worden geëmancipeerd. Wat de vorstendommen betreft, nooit is de wanorde, de regeringloosheid en de dwingelandij er grooter geweest dan sinds het Kongres van Parijs ze heeft geregeld. En het Turksche rijk? Het is door het Parijzer traktaat dermate gesterkt, dat het staat te schudden op zijne grondslagen en elken dag dreigt in te storten. Ziedaar de vrucht van den Parijschen vrede, die daarenboven den grondslag gelegd heeft tot den Italiaanschen oorlog, waarvan Europa de naweeën beleeft en Nederland niet het minst.

Wat zal een Kongres omtrent Italië uitvoeren? Het kan eene nieuwe verdeeling van grondgebied goedkeuren, dat is regelen, als er alle belanghebbende mogendheden vrede mede nemen. Daarenboven kan het door middel van te geven raad en te sluiten overeenkomsten aan de Italiaansche vorsten regeringsvormen en regeringsmaatregelen opdringen. Stellen wij dat dit alles wordt goedgekeurd met de eenparige stemmen van de Kongres-leden. Dan hebben wij den vrede op het papier; maar zal het dan ook vrede zijn in de gemoederen?

Wat is de toestand? Men heeft Italië moedwillig in vuur en vlam gezet. Het Kongres vergadert ter oorzake van dien brand en zal hem niet blusschen, maar geheel volledig laten uitbranden. Maar in de eerste plaats verhindert men niet, dat de brand naar buiten slaat en verder voortwoedt. Integendeel, men schijnt zelfs de verbreiding van de vlammen te begunstigen en vreeselijke vuurvonken worden voortdurend in Venetië, in de Kerkelijke Staten en in de beide Siciliën geworpen. In de tweede plaats een volk brandt niet af noch uit, als een huis. Men kan stoffelijk vuur zoo bedwingen, dat men het vernietigt en het eindigt met zich zelf uit te dooven. Met het vuur der gemoederen is dat anders. Men kan verhinderen dat het naar buiten spat, maar niet uitdooven dan langzamerhand en slechts door geheel andere middelen, dan waarover een Kongres in onzen tijd beschikt. Hoe langer de brand duurt, hoe meer gemoederen daardoor worden aangetast en hoe ontvlambaarder het volk wordt. Zoo is gedurende de afgeloopene zomermaanden een aanzienlijk deel der Italiaansche bevolkingen voor een halve eeuw bedorven en tot brandstof gemaakt. En in de derde plaats, zal men nu aan die met brandstof beladen bevolkingen liberale instellingen gaan opdringen, waarvoor zij ongeschikt zijn, waarvan zij geen begrip hebben en waarvoor alle vereischten ontbreken. Wat is dat anders dan vuur brengen in handen van kwaadwilligen, die telkens beproeven zullen dat vuur aan het kruid te brengen? Uit dien hoofde alleen vreezen wij, dat de vrede, dien het Kongres bereiden zal, geen vrede kan zijn. Maar daarenboven komen dan nog de nevenbedoelingen van sommige der betrokken mogendheden. Nevenbedoelingen van Sardiniëns Koning, wiens zucht naar andermans goed niet bevredigd is; nevenbedoelingen van Engeland, dat er belang bij heeft om de onrust in Italië gaande te houden als een wapen tegen Keizer Napolon; nevenbedoelingen van het Fransche goevernement, dat den vrede van Parijs gebruikt heeft om te komen tot een oorlog tegen Oostenrijk, en thans wel eens een Kongres kon bezigen om te komen tot eene niet onverdiende kastijding van Engeland. En dan spreken wij nog niet eens van de nevenbedoelingen van Oostenrijk, dat trachten zal Lombardije terug te nemen, noch van de insigten van Rusland en Pruissen, die wij niet kennen, maar waarvan men als zeker mag aannemen, dat zij niet belangloos zijn.

Neem dat alles bij elkander en verheug u dan over het Kongres, zoo gij kunt, gelijk de marktgangers zich verblijden over het geneesmiddel, dat een wonderdokter hun uit de hoogte van een rijtuig met trommelslag en trompetgeschal aanbiedt.

Iets is er intusschen dat velen *quand-même* verblijdt, *advienne que pourra*. En wat is dat? Niets anders dan dat twee Protestantsche mogendheden en eene Russiesch schismatieke zullen geroepen worden om hunne wijsheid aan den Paus uit te kramen. Ofschoon wij dit van de zijde van de Napoleontische politiek, die zulks provoceert een ergernis achten, zoo verontrusten wij ons daarover niet. God heeft de harten der koningen in handen, en 't is bereids in 1815 bewezen, dat Hij, die alle harten kneedt, de eer en de regten van den H. Stoel door degenen, die geacht moesten worden ze te zullen bestrijden, doet verdedigen, tegen hen, die geroepen moesten zijn om ze te beschermen.

Er is onlangs te 's Bosch een verdienstelijk priester overleden, waarvan dezer dagen de *Noord-Brabanter* een kort levensverslag heeft gegeven. De Wel-Eerw. heer Jacobus Antonius Heeren is te 's Bosch geboren den 15n Januarij 1775. Hij begon zijne humaniora te Uden, voltrok die te Turnhout, volgde den kursus der wijsbegeerte te Leuven aan de aloude universiteit, en maakte er een aanvang met de godgeleerde studiën, die weldra onderbroken werden, daar de Fransche revolutie naar België kwam en er de beroemde universiteit vernietigde. Spoedig daarna werd te 's Bosch een seminarie geopend onder de leiding van de hoogleeraren van Gils en Moser, twee professoren evenzeer door uitgebreide kennis als christelijke wijsheid en beleid uitmuntende, wier gedachtenis met die van den onversaagden vikaris-apostoliek van Alphen, in de meijerij van 's Bosch tot op dezen dag gezegend is en niet ligtelijk zal vergaan. Met hun drieën zijn zij de grondleggers van al het goed, dat later in het bisdom van 's Bosch is opgetrokken, eerst onder het vikariaat van Mgr. den Dubbelden, bijgestaan door den Hoogwaardigen heer Wilmer, thans plebaan en proost van de kathedraal te 's Bosch en vervolgens door Mgr. J. Zwijsen, thans Aartsbisschop van Utrecht, die reeds vóór de invoering der kerkelijke hierarchie het bisdom bijna geheel had georganizeerd. De heer Heeren behoorde met de heeren Smits, de Wijs en Suis onder de eerste kweekelingen van het seminarie; allen hebben later geen geringen invloed in het vikariaat uitgeoefend; de heer Suis als deken te Eindhoven, de heer de Wijs als deken te Boxtel, de heer Smits als regent in 't seminarie. Aan de twee laatsten vooral heeft het vikariaat veel te danken voor het aandeel, dat zij in moeijelijke dagen genomen hebben in het beheer van het vikariaat, toen Napoleon I den heiligen Stoel geweld aan deed, zoo wel de goddelijke als kerkelijke wetten verkrachtte, en tot in Nederland zijn vervolgzieken arm op mannen Gods als van Alphen, van Gils en Moser uitstrekte. — De onlangs ontslapen heer Heeren onderscheidde zich insgelijks reeds als jeugdig kapellaan van 's Bosch, waar hij door zijne welsprekendheid, zijne deugd, zielenijver en liefde voor de armen, spoedig een grooten invloed verkreeg, en met de herderlijke bediening belast werd gedurende den tijd, dien zijn pastoor, de Eerw. heer Molenmakers, door Napoleon I vervolgd, in ballingschap doorbragt. In dien tijd leerde hij al de behoeften kennen van de armen zijner geboortestad, waarin hij trachtte, zooveel in hem was, te voorzien. Zijn ijver, geleid door de omstandigheden, bragt hem tot het besluit om voor de verpleging van arme meisjes en oude vrouwen een gesticht op te rigten, waarvoor hij de hulp van Zusters van liefde behoefde. En zoo kwam hij tot de stichting van eene kongregatie van Zusters, die, in het jaar 1820 ondernomen, in 1850 hare volkomene vestiging bekwam door de goedkeuring van Z. H. Pius IX aan de regelen gegeven. Het telt thans buiten het moederhuis nog vier afdeelingen, waarop blijkbaar Gods zegen rust.

De heer Heeren werd in 't jaar 1821 tot pastoor van de aanzienlijke parochie Oirschot benoemd. Hij werkte daar op het ruime veld met zijn onvermoeiden ijver tot het jaar 1830, wanneer hij van zijne bediening afstand deed en tot zijne stichting terugkeerde, waaraan hij verder al de dagen van zijn leven en bijna zijne gansche fortuin wijdde. Met hetgeen hij daaraan onttrok, bedeelde, hij onder anderen, mildelijk het doofstommen-instituut te Herlaar, als lid van de kommissie belast met het beheer van die inrigting, waarin zijne zusters werkzaam zijn. Ook was hij provizeur van het seminarie. Daarenboven onttrok hij zich aan geen enkel liefdewerk, waarvoor men zijne milddadigheid inriep. En men kan alzoo van hem getuigen, dat hij al weldoende door het leven wandelde. Hij bereikte den hoogen ouderdom van 84 jaren, bemind en geëerd. Hij was eenvoudig van een opregt gemoed, een ware Israëliet in de dienst des Heeren, en meer nog door verdiensten dan door jaren vergrijsd. Zijn dood was, als zijn leven, kalm, rustig, vol geloof van en hoop op het eeuwig leven. Hij had immers de hem toevertrouwde talenten goed besteed.

PIUS IX EN FRANKRIJK IN 1849 EN IN 1859. (1)

II.

't Is alzoo Frankrijks tegenwoordige verantwoordelijkheid ter zake van het Romeinsche vraagstuk en meer bijzonderlijk van den opstand in de Romagna, die ons bovenal moet bezig houden.

Ik zeg, Frankrijks verantwoordelijkheid, en niet alleen die van het keizerlijke goevernement.

Wanneer een goevernement op het algemeen stemregt is gegrondvest, wanneer het hoofd er van zich tegenover het volk verantwoordelijk heeft verklaard, wordt het volk verantwoordelijk tegenover Europa, tegenover het nageslacht en tegenover God, wegens al wat dit goevernement doet of laat doen. Frankrijk blijft dus tot op dit oogenblik meester van zijn lot en verantwoordelijk voor zijne daden. Die verantwoordelijkheid rust op aller geweten, vooral op dat van hen, welke zich daarvan niet hebben losgemaakt door den wederstand en de protesten, welke door de tegenwoordige wetgeving geoorloofd zijn. Men heeft ons plegtig verzekerd, dat de bediskussiering van al de handelingen des goevernements vrij was. (2) Maken wij

---

(1) Naar het Fransch van graaf Ch. de Montalembert.
(2) »In Frankrijk is de pers vrij alle goevernements-

daarom gebruik van die vrijheid binnen de door de wet voorgeschreven grenzen, om datgene aan te duiden wat ons in Frankrijk's buitenlandsche handeling verontrust en bedroeft, welke handeling, wij herhalen het, voor ons van Frankrijk's goevernement onafscheidelijk is.

't Is Frankrijk, dat de wereldlijke onafhankelijkheid van den H. Stoel in 1849 gered heeft, en 't is Frankrijk dat haar in 1859 laat waggelen en verkleinen. Ziedaar het feit, ziedaar de waarheid, welke alleen door blinden kan geloochend worden.

Voorwaar, Frankrijk betreedt niet alleen dien weg, maar zijn onweêrstaanbare invloed geeft het een overwigt en doet op zich zelf de grootste en hoogste verantwoordelijkheid neêrkomen. 't Is ons allen bekend, welke billijke en bloedige verwijten Piëmont en Engeland verdienen; maar had Frankrijk gewild, Piëmont zou niets tegen den H. Stoel hebben durven ondernemen, en Engeland zou voor immer aan zijn haatdragende magteloosheid overgelaten zijn geweest.

Klimmen wij tot de bron van het euvel op, van het tegenwoordige, het handtastelijke euvel. Het dagteekent bovenal van het Parijsche kongres in 1856, van die diplomatieke vereeniging, welke, na plegtig te hebben verklaard dat geene der kontrakterende mogendheden *het regt had zich, noch gezamenlijk noch individueel, te mengen in de betrekkingen van een soeverein met zijne onderdanen* (Protokol van 18 Maart), na het beginsel te hebben verkondigd van de volstrekte onafhankelijkheid der vorsten, in het belang van den Sultan van Turkije tegen zijne Christen onderdanen, meende, in haar protokol van 8 April en bij afwezigheid van eenige vertegenwoordigers van den doorluchtigen beschuldigde, te moeten verkondigen, dat de toestand van de Pauselijke Staten *abnormaal* en *onregelmatig* was. Die in het Parlement, en elders door lord Palmerston en graaf Cavour ontwikkelde, verzwaarde, overdrevene beschuldiging is daarom niettemin onder het voorzitterschap en op het initiatief van het Fransche ministerie van Buitenlandsche Zaken geformuleerd, zoodat bijgevolg Frankrijk deswege hoofdzakelijk rekenschap aan de Kerk en aan Europa schuldig is.

Men herinnere zich de verbazing en droefheid, welke die zonderlinge handelwijze in alle Katholieke zielen voortbragt. Wij verzuimden onzen pligt niet, en de *Correspondant* behelsde ons krachtig protest tegen de onregtvaardige, wreede aanranding der Pauselijke soevereiniteit. (1)

Intusschen voedden wij met alle verlichte vrienden der Europesche orde en rust de hoop, dat de logische gevolgen der gevaarlijke politiek, welke toen eene eerste zege behaalde, zouden afgewend worden. Die verwachting is verijdeld geworden. Het gelukte aan de behendige, maar schuldige volharding der Piëmontesche politiek, tusschen Frankrijk en Oostenrijk eene breuk te bewerken, ten gevolge waarvan de oorlog met al zijne gevaren en ontzaggelijke niet te voorziene gevolgen in Italië gebragt werd. Zoowel de vrienden als de vijanden van den H. Stoel ontwaardden reeds dadelijk den storm, die over de Pauselijke Staten zou losbreken, en dat vooruitzigt had zekerlijk veel deel aan die botsing van „zelfzuchtige flaauwhartigheid," (2) en hartstogtelijke aanmoedigingen, die met de keizerlijke politiek gepaard gingen in de verschillende fazen, tusschen de toespraak, op 1 Januarij, tot den heer Hubner en het begin der vijandelijkheden. Die zelfzuchtige flaauwhartigheden waren natuurlijk zeer verklaarbaar bij allen, die vreesden te zien dat de oorlog met geweld de te zwakke verbanden zou afrukken, die zoo vele nog bloedende naauwelijks genezen wonden gesloten hielden.

De bekommeringen werden evenwel verminderd door de plegtige woorden van den minister, die bijzonderlijk met de betrekkingen tusschen den Staat en de Kerk was belast, toen hij, in naam des Keizers, tot het Fransche episkopaat kwam zeggen: „De vorst, die den H. Vader in het vatikaan heeft teruggevoerd, wil dat het Hoofd der Kerk in al zijne regten van wereldlijk soeverein geëerbiedigd worde." Maar die bekommeringen moesten met hernieuwde kracht herleven te midden der eerste bedwelmingen der zegepraal, toen men, terwijl de verslagen en vernederde Oostenrijksche kolonnen, reeds in vollen aftogt naar den Etsch waren, die proklamatie uit Milaan van den 8n Junij gedagteekend zag verschijnen, die al de Italianen onder de wapens riep.

„Italianen! De Voorzienigheid begunstigt vaak de volken zoowel als de personen, door hen in de gelegenheid te stellen eensklaps groot te worden, doch op voorwaarde dat zij er van weten gebruik te maken. Maakt daarom gebruik van het geluk, dat u wordt aangeboden! Uw wensch naar onafhankelijkheid, zoo dikwerf te leur gesteld, zal verwezenlijkt worden, indien ge u daartoe waardig toont. Vereenigt u dus tot hetzelfde doel, de bevrijding van uw vaderland. Organizeert u militairsgewijze. IJlt onder de vaandels van Koning Viktor Emmanuel, die u bereids zoo roemrijk den weg der eer heeft aangewezen. Herinnert u dat er zonder krijgstucht geen leger bestaan kan, en, weest bezield door het heilige vuur des vaderlands om heden niets anders dan soldaten, om morgen vrije burgers van een groot land te zijn."

De Romagnolen hebben die woorden in acht genomen. Vier dagen na die proklamatie zijn zij tegen het Pauselijk gezag opgestaan en hebben verklaard slechts onderdanen van Viktor Emmanuel te willen zijn. Men weet welken snellen en toenemenden loop die opstand gehad heeft en hoe zij, (de Romagnolen) tevens de lessen volgende der Romeinsche konstituerende vergadering in 1849 en het voorbeeld hunner naburen in 1855, achtervolgens een voorloopig goevernement gevormd, een soevereine vergadering opgeroepen, de onttrooning van den Paus en vervolgens de aanhechting bij Piëmont bij stemming aangenomen hebben; hoe zij eindelijk, ziende dat hun euvelmoed ongestraft bleef, een gewapende Ligue hebben georganizeerd, bestuurd door Piëmontesche officieren en door Garribaldi aangevoerd, door denzelfden Garribaldi, die tien jaren geleden, te Rome door onze soldaten verwonnen, zich thans van onze jongste bloedige overwinningen bedient, om, luidens het programma in een zijner laatste redevoeringen geschetst, voor goed een einde aan het „kerkelijk despotismus" te maken.

Een enkel Fransch bataljon, onmiddellijk na het vertrek der Oostenrijkers, en met meer regt, na de preliminairen van Villafranca, uit Rome naar Bologna gezonden, zou stellig voldoende zijn geweest om die handtastelijke verkrachting van het openbaar regt der Christenheid te fnuiken. Alle oorzaken, die in 1849 voor een expeditie naar Rome pleitten, bestonden evenzeer in 1859 ten gunste der bezetting van Bologna; maar met dit groot onderscheid, dat geene der ernstige bezwaren, welke wij toen zoo wel binnen- als buitenlands moesten overwinnen, zich verzette tegen Frankrijks beschermende en bemiddelende handeling. Nog op dit oogenblik, hoewel de toestand ontegenzeggelijk door drie maanden van weifeling en straffeloosheid verergerd is, zou een woord, een enkel woord in Frankrijks naam gesproken, een einde aan de wanorde maken.

Maar dat woord wordt niet gezegd, het wordt niet gevonden in de toespraak te Bordeaux, en de zegevierende revolutie eischt reeds van Europa dat het haar werk bekrachtige. Wij mogen hopen, en tot het laatste oogenblik zullen wij hopen, dat aan dat zwijgen een einde zal gemaakt worden. Intusschen, wanneer het volkomen zal bewezen zijn dat alle hoop ijdel, alle illuzie onmogelijk is, dan zal Frankrijk, het moet dit wel degelijk weten, slechts aan zich-zelf de rampen en ergernissen te wijten hebben, die volgen zullen. 't Kan niet genoeg herhaald worden dat groote natiën niet alleen verantwoordelijk zijn voor 'tgeen zij doen, maar ook voor 'tgeen zij in de schaduw harer vlag en door de vertooning van haren invloed toelaten. Nogmaals, 't zal de, door Frankrijk in Italië gevoerde oorlog zijn, die de vernietiging van het tijdelijk gezag der Pausen in een derde zijner Staten zal veroorzaakt hebben en de onherstelbare ondermijning van al wat overblijft. Alzoo zal de oudste dochter der Kerk verantwoordelijk blijven, zoowel jegens den tijdgenoot als jegens de geschiedenis, jegens Europa, zoowel als jegens God. Zij zal niet kunnen beweren daaraan onschuldig te zijn en zich, gelijk de overspelige vrouw in de Schriftuur, den mond mogen wisschen: *quæ tergens os suum dicit: non sum operata malum.*

Maar hoe! zal men zeggen, beweert ge, dat Frankrijk of eenige andere Katholieke mogendheid verpligt zij den H. Vader te hulp te komen en hem „onvoorwaardelijk" in de volle uitoefening van zijn gezag te herstellen? Heeft het niet, integendeel, het regt tot den Paus te zeggen: Wilt gij, dat ik u in Bologna herstelle en voortga u te Rome te verdedigen, volg mijn raad of red u zonder mij!

Onbewimpeld antwoord ik op deze tegenwerping: ja, die taal zou mogelijk, natuurlijk zijn, en in zekeren graad billijk, indien, eerstens, de opstand in Bologna een van de Fransche politiek onafhankelijk feit en niet het onmiddellijk gevolg van den Italiaanschen oorlog geweest ware; indien het Fransche goevernement zich bovendien niet openlijk en plegtig had verbonden den Paus tegen al de gevolgen van dien oorlog te beschermen. Maar, bij het overtrekken der Alpen om met het zwaard den politieken toestand van Italië te veranderen, is het Keizerrijk verantwoordelijk geworden voor al die wisselingen, welke ook. Het zal regt hebben zich te beroemen wegens het heilrijke en duurzame dat ze bevatten: het is gehouden al het kwade [illegible] beletten of te herstellen wat er het gevolg van ka[illegible] zijn. Het was alzoo dat de republiek van 1848, zood[illegible] ze bestuurd werd door verstandige, brave lieden, instinkt[illegible] matig begreep, dat zij ten aanzien van het Pausdom mee[illegible] bijzondere en meer gebiedende pligten had te vervullen dan Frankrijk onder Lodewijk Filips. Waarom? Wijl d[illegible] Februarij-revolutie en de omverwerping van het kon[illegible] stitutionneel koningschap in Frankrijk, te Rome het oproer en de ondankbaarheid hadden doen uitbreken tegen den Opperpriester, die amnestie en een konstitutionneel[illegible] Grondwet had gegeven.

Bovendien legt het volkenregt der beschaafde natiën aan de oorlogvoerende mogendheden geheel bijzondere verpligtingen op ten aanzien der onzijdige mogendheden. 't Is ongehoord en stuitend, dat onzijdigen de slagtoffers der politiek van oorlogvoerenden zijn. En de Paus is in den laatsten oorlog onzijdig geweest: men mogt van hem geen andere rol eischen; 't was de eenige die met zijne waardigheid, zijn hart en zijne roeping overeenkwam. Heeft hij die rol stipt vervuld? Niemand zal 't durven loochenen.

Hij heeft de volmaakste, de onpartijdigste onzijdigheid in acht genomen; hij heeft dit voornamelijk getoond in zijn protest tegen de uitbreiding der Oostenrijksche liniën te Ancona. En welke is zijn belooning? Zijne weerlooze overlevering aan vijanden, die op bedriegelijke wijze hem zijn bondgenootschap met Oostenrijk als een openbare grief aanwrijven. (1).

Maar Engeland! maar Piëmont! Deze zijn, volgens sommigen, de ware, groote, voornaamste schuldigen! Ik geloof 't niet. Ik neem, wat Engeland betreft, geredelijk al de beschuldigingen aan, die wegens zijn in Italië gespeelde rol zijn aangevoerd. Meermalen heb ik, zelfs hier, de verlegenheid en het verdriet moeten uitdrukken, welke men gevoelt wanneer men de waarheid zegt, ten aanzien der verkeerdheden en ondeugden van Engeland, uit vreeze van anders, in een tijd waarin men zoo gaarne van de kunst om verwarring te veroorzaken gebruik maakt, te worden gemengd onder de blinde en schreeuwende berispers, die in Engeland slechts de vrijheid, de waardigheid, het politiek leven aanranden, en beweren dat zij het Katholicismus verdedigen, wanneer zij bevestigen dat men te Napels fierder en vrijer dan te Londen is, wijl men minder aan den voet van den Vesuvius, dan aan de oevers van den Theems werkt. Maar men heeft minder moeite om die verlegenheid en dat verdriet te beheerschen, wanneer men, zooals ik, de opregte en hartstogtelijke vriend — ik zou misschien het regt hebben te zeggen — de openbare belijder is en blijft der mannelijke deugden en roemrijke instellingen, die Engeland tot de hoogte hebben gevoerd, waarop het staat. Het is nu zijne zaak te zorgen, dat het niet van die hoogte valle.

Het zal er zekerlijk niet op blijven, wanneer het in de Europesche zaken de kronkelige, zedelooze politiek blijft volgen, die zijne pogingen tot handelen in Italië kenmerkt. Vooreerst, al het mogelijke te doen om den oorlog te beletten; wanneer hij verklaard is, er zijdelings noch regtstreeks deel aan te nemen; doch zoodra er vrede is gemaakt tusschenbeide te treden met een aanmatiging en aandrang, die naauwelijks de edelmoedigste opofferingen kunnen regtvaardigen; tusschenbeide te treden om alle moeijelijkheden te verzwaren en alle gevaren te vergrooten; die rol heeft slechts eenen naam: hij is onedel. 't Is waar dat er in den tijd, verloopen tusschen de zoo wijze en eerlijke dépêches van lord Malmesbury en de onlangs te Aberdeen gehoudene redevoering van lord John Russell, een verandering van ministerie is ontstaan. Een-en-twintig afgevaardigden uit Ierland, die in een nieuw parlement de meerderheid in handen hadden, hebben, op het gevaarlijkste oogenblik voor het Pausdom het fraaije denkbeeld gehad om het gezag uit de handen van lord Derby en uit die van een bij uitnemendheid behoudend, gematigd, voor de Katholieken welgezind, ministerie over te brengen in de handen van lord Palmerston, dien iedereen kent; in die van lord John Russell, die zich meer dan alle andere Engelsche staatslieden onderscheiden heeft door zijne beleedigingen tegen de godsdienst, door honderd vijftig millioen Christenen en tien millioen Engelsche onderdanen beleden; eindelijk in die van den heer Gladstone, die, ik moet het met leedwezen zeggen, zich door zijne jongste beschimping tegen Pius IX op dezelfde lijn met lord John heeft geplaatst.

Maar de natiën, zooals hier boven ten aanzien van Frankrijk is gezegd, hebben deelgenomen en blijven deelnemen aan de buitenlandsche politiek harer regeringen. Welke de in het personeel van het Engelsche ministerie ontstane veranderingen mogen zijn, geheel Engeland laadt op zich en zal op zich de zedelijke verantwoordelijkheid laden der weifelingen, valschheden en gewelddadigheden zijner bestuurders. Engeland is bekommerd wegens zijn afgezonderden en bedreigden toestand te midden van het hedendaagsch Europa. Het heeft reden bekommerd te zijn. Ondanks den heldenmoed van zoovelen zijner zonen tegen de

---

daden te bediskussiëren en alzoo de algemeene opinie in te lichten." (*Moniteur* van 18 September 1859.)

„'t Is wijl het goevernement den wil heeft en het zijn pligt is in zijne handen het beginsel van zijn gezag niet te laten verzwakken, dat het aan de vrijheid van diskussie geen andere beperkingen kan stellen dan die door den eerbied voor de konstitutie, door de wettigheid der keizerlijke dynastie, en in het belang der orde, der openbare zedelijkheid en der godsdienst geboden worden. Verre van de slaafsche goedkeuring zijner daden te eischen, zal het steeds ernstige tegenspraak dulden." (Cirkulaire van den hertog van Padua, minister van Binnenlandsche Zaken, denzelfden dag.)

(1) *Pius IX en Lord Palmerston.* Zie den *Correspondant* van 25 Junij 1856.

[illegible] uitdrukking is ontleend aan de keizerlijke troonrede [illegible] het wetgevend ligchaam, dd. 6 Februarij 1856.

(1) Zie het Memorandum van den heer Leonello Cipriani, Gouverneur generaal in de Romagna, dd. 3 Oktober 1859.

...uiters in Indië betoond, voelt het inwendig dat de ...gen van Nelson, van Wellington, van Burke en van Chatham voorbij zijn, en het zucht er over. Het zou beter ... te zuchten over de trapsgewijze vernietiging van den openbaren maatschappelijken geest, welke die groote mannen heeft voortgebragt. Doch dra zal misschien de dag aanbreken, altijd te spoedig naar den wensch der vrienden van de vrijheid en beschaving, dat het zal vernemen, welke verregaande dwaasheid het heeft begaan, door aan de zijde van al de vijandelijkheden, van al den haat, van alle ijverzucht, welke het dagelijks wekt en verergert, de geregte ontevredenheid en de kinderlijke droefheid van honderd millioenen Katholieken te scharen.

— Met leedwezen verneemt men dat te 's Gravenhage het berigt is ontvangen der ziekte van H. K. H. prinses Marie, dochter van prins Frederik.

— Men verneemt dat de pakhuizen van den heer Spengler op Decima in den nacht tusschen 19 en 20 Augustus door brand zijn vernield. — Bij eenige ongeregeldheid waren aldaar drie Japanners door Engelschen gedood en twee zwaar gewond.

— Uit eene bekendmaking, geplaatst in een extra-Nommer van het *Policieblad*, blijkt, dat het berigt omtrent de aanhouding van den dader van den diefstal en moord te Reeuwijk, *als te voorbarig mag geacht worden*, daar, wel is waar, een persoon te dier zake zich in verzekerde bewaring bevindt, maar de bewijzen zijner schuld zeer twijfelachtig zijn, zoodat de opsporing van den persoon en van de gestolen voorwerpen, dan ook op nieuw met aandrang wordt aanbevolen.

— Z. M. heeft erkend als konsul van de Vereenigde Staten van Amerika, te Batavia, Henry Anthon Jr.

GOUDA, 3 Nov. Door de veelvuldige aanvoer ter veemarkt van heden, waren de koopers flaauw gestemd. Schapen traag. Magere varkens mede traag.

Goe-Boter *f* 1.10 a *f* 1.16; Wei-Boter *f* 0.90 a *f* 0.96.

HOORN, 3 Nov. Op de markt alhier werden aangevoerd 171 stapels Kaas Prijs: Kleine Gras *f* 30.75. Id. Commissie *f* 31.

DELFT, 3 Nov. De prijzen der Boter waren heden *f* 53 a *f* 70 naar kwaliteit.

STEENWIJK, 1 Nov. Op de heden alhier gehouden groote jaarmarkt waren aangevoerd 1401 runderen, verschillende soort, waaronder 212 vette, die verkocht zijn voor 50 à 52 ct. het Ned. ℔, de overige soorten als: Guste van *f* 70 tot 110 het stuk, kalfde van *f* 100 tot 180, vaarsen van *f* 60 tot 105, pinken van *f* 50 tot 80 en graskalveren van *f* 20 tot 40. Niettegenstaande het ongunstige weder, waardoor de markt laat een aanvang nam, was de handel vrij levendig en ging alles vlug van de hand; 168 vette varkens werden tegen 36 à 40 ct. per Ned. ℔ verkocht, en de magere varkens van *f* 16 tot 30 het stuk verhandeld. Schapen werden verhandeld van *f* 3.50 tot 10, en geiten van *f* 4 tot 6; terwijl de voorhanden paarden, alleen werkpaarden zijnde, van *f* 30 tot 150 mogten gelden, en de veulens van *f* 40 tot 70.

De telegraaf van heden meldt het volgende:

FRANKFORT, 4 Nov. De bondsvergadering heeft gisteren besloten, het voorstel tot aanvulling en herziening van de bondsmilitaire wetten in handen der militaire kommissie te stellen. Door Baden is een voorstel ingediend, strekkende tot de oprigting van een bondsregtbank.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 Nov. Het vervangen van den hertog van Padua door den heer Billault, als minister van Binnenlandsche Zaken heeft eenige verbazing gewekt.

— De Keizerin heeft den wensch te kennen gegeven dat alle dames, die te Compiègne genoodigd zijn, zonder krinoline te zien verschijnen, alsmede dat deze voor de wandel- en salonkleeding niet dan wollen stoffen gebruiken. Ook moeten de japons zoo kort zijn, dat men een weinig van de kousen ziet.

— De baron de Bazancourt, in zijn werk: *De Italiaansche Veldtogt in* 1859, het treffen bij Palestro besprekende, verhaalt het volgende:

„Des anderen daags kwam een Sardiniesch kavallerie-officier, met het vervoer der gevangenen belast, bij kolonel de Chabron, om de gevangenen over te nemen, welke de Zouaven gemaakt hadden. De kolonel was verbaasd, den Piëmontees het Fransch zuiver te hooren spreken, en vroeg naar zijne afkomst. — Ik ben Franschman, was het antwoord. — Hoe heet gij? — De Chartres. — En toen de kolonel op het hooren van dien naam den jongen tweede luitenant oplettend aanzag, hernam deze, zeer bedaard: „Ik ben de zoon van den hertog van Orleans. — Hierop groette hij den kolonel, wiens bevelen hij ontvangen had, en vertrok. Deze, getroffen door de zonderlinge ontmoeting en den eenvoud des jongelings, wien reeds groote rampen troffen, staarde hem na tot hij tusschen de tenten verdwenen was."

— De gemeentelijke verkiezingen in Toskane hebben niets bijzonders opgeleverd; de kiezers hebben zich over het algemeen aan de stemming onthouden.

De nationale vergadering is tegen den 7den dezer bijeengeroepen.

— De Spaansche regering heeft ter tegemoetkoming der oorlogskosten, eenige financiële wetsontwerpen voorgedragen, 1° om de belasting op de onroerende goederen ook tot de roerende uit te strekken; 2° de regten op de levensmiddelen te verhoogen; 3° het zegelregt boven het tegenwoordige tarief te stellen en het verpligtend te maken voor aandeelen en obligatie's van banken, financiële, nijverheids-, handels en mijn-maatschappijen; 4° alle geldwaardige papieren boven 300 realen te zegelen; 5° 12 ten honderd te heffen op de renten der fondsen en 10 ten honderd op de inkomsten boven 10,000 realen en 8 ten honderd op die beneden 3000 realen. Van de geestelijkheid en de officieren ter land en ter zee zal die belasting niet geëischt worden.

— De tijdingen uit de provincie Oran luiden ongunstig. Onder het expeditiekorps in Marokko heerscht de cholera. 50 lijders waaronder buitengewoon veel officieren zijn daaraan in den laatsten tijd bezweken. Ook generaal Thomas, wiens dood reeds gemeld werd, heeft de cholera.

ENGELAND.

LONDEN, 3 Nov. Men wil weten, dat het kabinet op Sardiniës verzoek, zonder voorwaarde te stellen, tot het kongres is toegetreden. Viktor Emanuel, die onder voorbehoud van Europa's bekrachtiging, de heerschappij over Midden-Italië aannam, moet Engeland hiertoe uitgenoodigd hebben, opdat het hem, op het kongres, zoude ondersteunen. Alsdan zal Groot-Brittanje, tegen Frankrijk, het beginsel der onbeperkte volksoppermagt en van non-interventie voorstaan.

— De Aartsbisschop van Armagh, primaat der Katholieke Kerk van Ierland, heeft in het laatst der vorige week de geestelijken en de geloovigen van zijn diocees bij een mandement vermaand om voor den Paus te bidden. „Wij achten het onzen pligt — zegt de Prelaat onder meer — met de overige Bisschoppen der Kerk onze stem voor het wereldlijk gezag van den H. Stoel te verheffen, te meer daar eenigen van de voornaamste staatsmannen van het Britsche rijk tot de bitterste vijanden der wereldlijke magt van den Paus behooren. Zij schijnen te denken dat nu de tijd is gekomen om op Zijne Heiligheid wraak te nemen voor de wederoprigting der hierarchie in Engeland." De Prelaat wijst verder op John Russell, den tegenwoordigen minister van Buitenlandsche Zaken, en herinnert dat deze staatsman zich in den tijd openlijk en scherp tegen de herstelling der Roomsch-Katholieke hierarchie in Engeland heeft verklaard.

— Allerlei geruchten zijn nopens den verongelukten *Royal Charter* in omloop. Een duiker zou tot in de groote zaal gekomen zijn en daar 200 reizigers gezien hebben, in de houding, waarin zij zich bij het zinken bevonden, zittende, staande, alsof zij wilden voortgaan enz. Andere duikers zouden de drenkelingen met het wijnglas aan den mond gevonden hebben. Een en ander verdient geen geloof, en slechts het volgende mag waarheid heeten. Twee bekwame duikers uit Liverpool onderzochten de plaats des ongeluks en bleven geruimen tijd onder water, doch zagen geen enkel lijk. Zij vonden ook geen goud en slechts 60 centenaars koper-staven is alles, wat vooreerst geborgen werd. Ook op het strand is, behalve eenige kleedingen en papieren, niets gevonden. Bij laag tij komt de romp van het wrak boven, maar bij hoog water slechts twee toppen der masten. Elk oogenblik neg verneemt men treurige bijzonderheden, en vele familiën zijn in den diepsten rouw gedompeld. Zekere heer Bell te New-Castle had drie zonen in Australië. De vierde, bij zijne ouders gebleven, verdronk in het begin des jaars met baden en toen de broeders in Australië dit vernamen lootten zij, wie hunner tot steun der ouders naar Engeland zou reizen. Het lot trof den jongste, een flinke, veel belovende zeeman. Hij schreef zijn ouders uit Queenstown dat hij weldra bij hen zou zijn en drie dagen later vernamen deze het vergaan van den *Royal Charter*, waarbij hij het leven verloor.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 3 Nov. Behalve de verwikkelingen van het Italiaansche vraagstuk en de geldelijke bezwaren, spreekt men over nog andere moeijelijkheden. Eenige Hongaarsche edelen zouden een memorandum opgesteld hebben, ter wederinvoering der oude landswetten. Ook moeten de studenten aan de Hongaarsche hoogeschool te Pesth eischen, dat het onderwijs in hunne volkstaal en niet in het Duitsch gegeven worde.

— Wijlen graaf Colloredo Waldsee, die onlangs te Zurich is overleden, was de laatste mannelijke afstammeling van den ouderen (Mantuaanschen) tak van de Bernhardijnsche lijn van het grafelijk geslacht Colloredo. Hij laat een zeer aanzienlijk vermogen na, waarvan hij de inkomsten (1 millioen rente) grootendeels tot weldadige doeleinden besteedde. Daar hij geene kinderen heeft, zal dat vermogen op kollateralen overgaan.

— Alle Beijersche Bisschoppen hebben, op het voorbeeld van den Aartsbisschop van Munchen, mandementen uitgevaardigd, waarin gebeden worden voorgeschreven voor den Paus.

BERLIJN, 3 Nov. Het vlugschrift van ridder Débrauz: *La Paix de Villafranca et les Conférences de Zurich*," bevestigt wat vermoed werd, dat namelijk Napoleon zelf de præliminairen van Villafranca op het papier gebragt heeft. De *Preuss. Ztg.* zegt hierop: „Zijn wij wel onderrigt, dan zeide Napoleon tot den Keizer van Oostenrijk, wel verwacht te hebben zich tot vele dingen bereid te verklaren, geenszins echter om Frans Jozef tot geheimschrijver te dienen."

— Aan de *Köln. Ztg.* wordt over het Kongres uit Parijs geschreven, dat aangezien Frankrijk niet aandrong op het bijeenkomen te Brussel, Oostenrijk verkregen heeft, dat het te Parijs gehouden werd. Rusland en Pruissen moeten zich hiermede niet bemoeid hebben. De officiële uitnoodiging er toe heeft nog geen plaats gehad, maar zal te gelijk met het aankondigen van den Zuricher-vrede gedaan worden, en wel, aan de mogendheden die het Weener eind-verdrag teekenden, aan den H. Stoel en aan Piëmont. Nopens den laatsten Staat heeft Oostenrijk uitdrukkelijk bepaald, dat hij niet door Cavour moet vertegenwoordigd worden. Engelands toetreden, naar gemeld is door Pruissen bewerkt, moet reeds door lord Cowly officiëel bekend gemaakt zijn. Ook Piëmont moet te Londen op Engelands deelname sterk aangedrongen hebben. Naar beweerd wordt, — en hierop moet men acht geven om Frankrijks bedoelingen nopens 's Pausen wereldlijke magt te schatten, — zoo eindigt de berigtgever, moet de herderlijke brief van den aartsbisschop van Parijs om gebeden voor Z. H. te vragen, door de Keizer zelven uitgelokt zijn.

ITALIE.

TURIJN, 1 Nov. Uit Parma is het berigt ontvangen dat negen karabiniers, die te Preli eenige personen wilden gevangen nemen, welke weigerden onder dienst te gaan, door de gewapende bevolking zijn aangevallen. Er bleven dooden en gewonden, en omstreeks honderd der tegenstanders begaven zich in het gebergte, waarheen zij door de karabiniers en de nationale garden vervolgd werden.

— Het oprukken der Napelsche troepen naar de Marken is bespoedigd. Generaal Pianelli is met zijn korps den 25a Oktober te Teramo gekomen; welke stad slechts 3½ mijl van Ascoli en geen volle drie mijlen van de grenzen der Kerkelijke Staten verwijderd is.

Te gelijker tijd zijn verscheidene kompanjiën jagers naar Julia Nova gezonden, dat op gelijke hoogte als Teramo aan de Adriatische zee ligt. Het dorp Nerito in het gebergte is door 1000 man bezet.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 4 November.

BEVALLEN (31 Okt.): A. K. A. van Eyk Bijleveld, geb. Vaillant, Z. — (1 Nov.): A. E. Vos, geb. Bianchi, doode D.
OVERLEDEN (28 Okt.): A. W. Jarman, K. L. Lekhof, 20 d. (29 Okt.): S. M. Snijdewind, wed. Christiaanse, 76 j. — (30 Okt.): I. Beerendonk, 53 j. - H. J. Verheijen, 33 j. — J. S. Cattela, 48 j.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	*f* 55 7/16	2/m. Livorno	*f* 38½
Zigt „	„ 55 13/16	„ Napels	„ 78½
2/m. Bordeaux	„ 55	3/m. Petersburg	„ 165
½/m. „	„ 55⅜	6/w. Weenen	„ 92
3/m. Madrid	„ 241	„ Augsburg	„ 99
„ Cadix	„ 243	„ Frankfort	„ 99¾
„ Sevilië	„ 240	2/m. Hamburg	„ 35⅛
„ Bilbao	„ 240	Zigt „	„ 35¼
„ Lissabon	„ 40⅜	2/m. Londen	„ 11.62½
„ Porto	„ 40¼	Zigt „	„ 11.67½
2/m. Genua	„ 45½	Rotterdam	„ ¼

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 3 Nov. België 2½ pc. 55¼ g; 4½ pc. 98g; Metal. 57¼; Nation. 60¾; Spanje 1½ pc. 31g; 3 pc. 40¾.

PARIJS, 5 Nov. Rente kont. 4½ pc. —.—, op tijd 3 pc. 69r70; Credit mobilier 787.75; Fr.-Oost. Spoorw. 541.25; Russ. Spoorw.-Aktiën —.—; Spanje 1½ pc. 34½; 3 pc. 41¾; Passive 10½; Cred. Spanje 255.—; Rom. Leening 84.—.

LONDEN, 3 Nov. Cons. 96⅛ a ¼; Braz. 5 pc. —; 3 pc. Mexiko 22¼ a 22⅜; 4½ pc. Peru —; 3 pc. id. —; 4½ pc. id. doll. bonds —; Grenada uitgest. 5 a 5¼; id. werkelijke 14½ a 15, 5 pc. Venez. 28¼ a ¾; 2¼ pc. id. 17 a 17½; 3 pc. Port. 45¼ a ¾; 3 pc. Spanje 44 a 45; 1½ pc.

id. 32⅝ a ¾; Coupons 5⅛ a 5¼; Passive 11 a 11¼; 4½ pc. Russen — a —; 5 pc. id. — a —; 2½ pc. Holland — a —, 4 pc. id. — a —; Illinois Shares 61½ a 62½; id. 7 pc. Oblig. 76 a 78; Sardinie 83½ a 86; Ecuador —.

WEENEN, 3 Nov. Met. 5 pc. 71.50; 2½ pc. —.—; Nat. 77.80; Loten 1854 4 pc. 109.—; Bank-Aktiën 887; Noord-Banaakt. —.—; Oostenr. Cred. Loten 96; Cred. Anst. 202.—; O. Fr. Spoorw.-akt. 267.—; Lomb. Venetiaans. —.—, Nieuwe —.—; Wissel op Londen 3/m. 12.22½; Parijs 48.30; Frankf. —.—; Amst. —.—; Goud 23; Zilver 18¼.

BERLIJN, 3 Nov. Metalliek 5 pc. 57; Nationale 61, Stiegl. 5de serie 95; 6de id. 104¼; Rusland 5 pc. ——, Nieuwe 3 pc. 64⅝; Pruiss. Staats. 4½ pc. 102; id. Nieuwe 5 pc 103½; Fr. Oost. Spoorw. 141¾; Credit 79¼; Wissel op Londen 3/m. 6 th. 17⅛, Parijs —, Hamburg —, Amst. zigt 141½, 2/m. 140¾, Weenen —, Petersburg 94½.

FRANKFORT, 3 Nov. Metalliek 5 pc. 54¾; Nation. 60; Cred. Akt. 186¼, Spanje 3 pc. 40⅞, 1½ pc. 31½; Bankakt. 825; Wissel op Londen 116⅜, Weenen 93⅝, Parijs —; Diskonto —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		3 Nov. 4½ u.			gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	106½	a		
Nederl. Bank	4 "		"		
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	63¾	"	63⅞	63¾
Dito Dito	3 "	75⅞	"	76	
Dito Dito	4 "	96¾	"	97⅛	97⅛
Amortis. Syndik.	3½ "		"		
Aand. Handel-Maatsch.	"	126½	"		
Oost-Ind. Leening	4 "	95⅞	"		
Aand. Holl. Spoorweg			"		
Leening idem	4½ pCt.		"		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ "		"		
Maatschappij van Weld.	4 "		"		
België, Cert. Adm. B. bk.	2½ "		"		
Dito bij *Rothschild*	2½ "		"		
Frankrijk, Certifikaten	3 "		"		
Spanje, Obligatiën	1½ "	31 7/16	"	31½	
Dito	3 "	43¼	"	43⅜	
Dito Binnenl.	3 "	40¾	"	40 15/16	40⅞
Amortisable Schuld		10⅛	"		
Bewijzen Coupon			"		
Crediet Instel. bij *Prost & C°.*			"		
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	43¼	"	43⅜	43 5/16
Dito 1856/1857	3 "	41 15/16	"	42 3/16	41 15/16
Dito Uitgestelde			"		
Rusl. Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	103⅝	"	103⅞	103⅞
Dito bij idem 1828/1829	5 "	101⅝	"	101¾	101¾
Cert. bij idem 1831/1833	5 "	85⅝	"	85 11/16	
Dito bij idem 1840	4 "	80⅝	"		
Dito bij *Stieglitz*	4 "	80¾	"		
Dito Nieuwe	4 "		"		
Dito 5de Serie	5 "	90¼	"		
Dito 1855 6de Serie		99⅝	"	99⅞	99 13/16
Dito adm. te Hamburg	5 "		"		
Dito dito te Londen	5 "		"		
Dito dito dito	4½ "		"		
Inschrijving in Assignat.	6 "		"		
Certifikaten van dito	6 "	61⅝	"		
Spoorweg-Aktiën	5 "		"		
Polen, Aand. 1835, fl. 500	*f*	157½	"		
Obligatiën	4 pCt.		"		
Pruissen, Obligatiën	4½ "	101⅜	"	101½	
Aandeelen 1854	3½ "		"		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 "	61½	"		
Dito dito	4 "		"		
Dito Metalliek	5 "	53 9/16	"	54	53 9/16
Dito Rente Amsterdam	5 "	73⅛	"	73½	73⅛
Dito Nationale 1854	5 "	57½	"	57⅞	57 11/16
Dito dito	2½ "	28 9/16	"	28⅞	28 9/16
Weener Bank-Aktiën	*f*	842	"		
Dito Aand. fl. 250, 1839	"		"		
Dito dito " 250, 1854	4 pCt.	262	"	263	
Beijeren, Spoorweg Aandeelen			"		
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5 "		"		
Dito bij *Rothschild*	5 "		"		
Denemarken, Oblig. te Lond.	5 "		"		
Dito	3 "		"		
Braziliën, Geldl. 1824 v. £ 100	5 "	99⅝	"		
Dito 1839 van £ 100	5 "		"		
Dito 1843 " £ 100	5 "		"		
Dito 1852	4½ "	91½	"		
Dito 1858	4½ "		"		
Sardinië	5 "		"		
Peru, Geldl. 1854	4½ "		"		
Dito te Parijs			"		
Ecuador, Oblig. 1855	1 "	15	"		
Venezuela, dito 6 pCt. thans	3 "	27⅛	"		
Dito Uitgestelde	1 "	14⅛	"		
Grenada, Obligatiën	3½ "	15⅛	"		
Dito Uitgestelde		5 1/16	"		
Mexiko dito	3 "	20 11/16	"	20¾	
Nrd-Amer., Ph. *Hope en C.*, Lr. A	"		"		
Dito dito	" B "		"		
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.		"		
Amerik. Bank-Aktiën			"		
Illinois Spoorweg-Aandeelen			"		
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	80¼	"		
Louisiana	5 "		"		
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5 "	3⅛	"	3¼	

Handel-Maatschappij kontant ——; dito Leening 1858 4 pCt. —; Russische Spoorweg volgef. 219¾, 20¼; Hypotheek 4½ pCt. —; Fr. Oost. Spw. Oblig. bij Hope 3 pCt. 121; 3 pc. Russen 64 5/16.

Van Nationale fondsen waren de 2½ pCt. iets minder geanimeerd, 3 en 4 pCt. daarentegen zeer vast. Van Buitenlandsche waren Oostenrijksche bij den aanvang williger, doch sluiten ten gevolge van eenige voorname verkoopen minder vast. Portugal met vele verkoopen flaauwer. Overigens was de markt onveranderd.

Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie 3, ½ pCt.,

VOORLOOPIG BERIGT DER BEURS van 4 November tot 3½ ure.

Nederl. Werkel. Schuld à 2½ pc. 63⅞; Aand. Handel-Maatsch. ——, Spanje, Binnenl. 3 pc. 40 13/16; Rusl., Obl. bij Hope en C°. 5 pc. ——, Cert. bij Stieglitz 1855, 6de serie 5 pc. 99 11/16, Oostenrijk, Met. 5 pc. 53½, dito 2½ pc. 28½, dito Rente Amst. 5 pc. 72⅞, dito Nationale 1854 5 pc. 57⅜.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* 23,40	à	45	Pruissische	*f* 35	à	—
Napelsche	" —,—	"	—	Spaansche	" —,—	"	—
Div. in £	" 11,57½	"	—	Hamb. Russ.	" 32½	"	—
Eng. Russen	" 11,57½	"	—	Russ. in Z. R.	" 33⅛	"	—
Fransche	" 55⅝	"	—	Polen " " "	" 35½	"	—
Belgische	" 55¾	"	—	" " Fl.	" 26⅝	"	

Buitenl. Spanje *f* 55⅛. Nation. Met. d°. 1 Julij 1859 *f* —.—. Amerik. in D. *f* 2,34. Coupon 3 pc. Rusland *f* 11.80.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIËN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,60	à 9,70
Oude Gerande Dukaten	" 5,50	" 5,60
Wigtige Souvereinen	" 11,65	" 11,75
" Pistolen	" 9,55	" 9,65
Stukken van 20 Franks	" 9,25	" 9,35

Baren Goud en Speciën à *f* 1442,60 per Ned. ℔ fijn 9½ à 10½ pc.

ZILVEREN SPECIËN.

Piasters per Stuk	*f* 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Franks	" 2,33	" 2,36
Brabandsche Kroonen	" 2,65	" 2,70
Fransche	*f* 2,70	*f* 2,75
Pruissische Daalders	" 1,75	" 1,78
Zilver 1000 à 980	" —,—	" —,—
" 900 " 700	*f* 104,20	à 105,—

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 4 Nov.

Tarwe: 129 ℔ Vriessche *f* 285.

Rogge bij partij verkocht: 116 ℔ Petersb. *f* 175.

ROTTERDAM, 3 Nov. Rogge: 143/2 ℔ nieuwe Archangel bij partij *f* 180.

SCHIEDAM, 3 Nov. Gerst. Verkocht: 129/2 ℔ Libau *f* 192 3 w. — 128/2 ℔ gedr. Wolgast *f* 185 6/w.; 130/2 n. Koersche *f* 190 kont., *f* 192 6/w. — Moutwijn *f* 13,50; Jenever *f* 19,— Amst. Proef *f* 20,75 per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling *f* 0,50 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 3 Nov. Lion (st.), Londen.

HELVOET, 3 Nov. Creig, James Scott, Odessa.

BRIELLE, 3 Nov. Prins van Oranje (st.), Duinkerken.

BROUWERSHAVEN, 3 Nov. Adriaans, Triton, (n. Batavia) terug uit zee.

SURINAME, 23 Sept. Jaski, Cornelia Hendrika, Amst.

UITGEZEILD:

TEXEL, 3 Nov. Diana (st.), Londen.

HELVOET, 3 Nov. Concordia (st.), Londen.

SURINAME, 27 Sept. Van Wijk, Willem en Eduard, Amst. — 3 Okt. Eylers, Cuba, Amst.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 4 November, in lading naar:

Keulen.	H. Rursch, Albion.
Maintz.	J. Löhr, Maintz N°. 1.
Duisburg.	J. Hesper, Catharina.
Dusseldorp.	H. G. Hoenderop, Beauharnais.
Urdingen.	J. Demmer, Vrouw Maria.
Keulen.	M. Greeve, Cölln N°. 5.
Ludwigsh., Mannheim en Heilbron	C. Itschert, Fortuna.
Mannheim.	H. Wilson, Ocean.
Mannheim.	L. Penning, Azia.

AMSTERDAM, 2 November, vertrokken naar:

Manheim.	W. Werner, Harmonie.
Keulen.	W. Vogels, Cöln N°. 14.
Ludwigsh., Mannh. en Heilbron.	J. Arnheiter, Mein Vergnügen.

Rijnhoogte ARNHEM, 3 Nov. 7 p. 9 duim. KEULEN, 3 " 5 vt. 8 "

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT.

Op Maandag 7 November, des avonds ten vijf ure.

1. Huis, Achterhuis en Erve, Heerengracht, KK 166. — 2. Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Heerengracht, LL 173. — 3. Twee Huizen en Erven, N. Z. Achterburgwal, G 279 en 280. — 4. De helft in den Wind-Korenmolen *den Steenen Molen*, met Huizing, Stalling en Tuin, alsmede de Gereedschappen, Schans bij de Hooge Sluis, Z 55. — 5. Buitenverblijf en Erven, *Zoetendaal*, Weesperzijde, ZZ 14. — 6. Twee Huizen en Erven, naast het voorgaande Perceel, ZZ 15 en 16. — 7. Twee dito's, Zandpad bij de Weesperzijde, ZZ 12 en 13. (De Perceelen N°. 5 en 6 en daarna 5, 6 en 7 te zamen in slag.) 8. Huis, Tuin en Erve, Bloemgracht, MM 149. — 9. Huis, Achterhuis en Erve, Zwanenburgwal, P 176. — 10. Dito, Langestraat, SS 176. — 11. Huis en Erve, Vijzelstraat, X 588. — 12. Dito, Regulliersgracht, Z 726. — 13. Dito, Tuinstraat, OO 98. — 14. Buitenverblijf en Erven, aan de Diemerbrug, N° 600, 601 en 610*a*.

Advertentiën.

(1974) Heden overleed, meermalen versterkt door de H. Sacramenten der stervenden, onze dierbare Vader A. P. NALES, in den ouderdom van ruim 82 jaren.

A. B. NALES, Pastoor.

GROENLO, den 30 October 1859.

ONSTUIMIG WEER!

Wie huivert niet om zich bij het heerschende ongestadige weêr, buiten zijne kamer te begeven? Welke constitutie is zoo sterk, dat zelfs zonder het warme binnenvertrek te verlaten, zich de klagt niet doen hooren over verkoudheid, hoofdpijn, aangezigtspijn, kies- en tandpijn en dergelijke? Wie gevoelt zich niet door alle ledematen, ja dikwerf tot in het gebeente, door de onaangename weêrgesteldheid aangedaan, en wie ziet niet verlangend uit naar een middel, om al die lastige uitwerkselen onzer veranderlijke luchtstreek, in dit jaargetijde, af te weren; naar een onfeilbaar middel dat met zekerheid al die »kleine tegenspoeden des levens" wegneemt? Men leze deswegene de Dagbladen en Couranten opgevuld met attesten van genezen lijders, (zoowel van de bovengenoemde als meer andere kwalen, die door de koude zijn ontstaan), door het gebruik der Abshaubbin's Antirhumatische Watten, een gemakkelijk aantewenden, weinig kostbaar middel; zij geven spoedig verligting van pijn en verdere genezing. De prijs, van slechts 25 c. per pakje, zal wel niemand terughouden, daar men met een enkel pakje, al dadelijk hare heilzame werking kan ontwaren; dezelve zijn op *franco* aanvraag te verkrijgen aan het Hoofd-Depôt te Delft bij A. BREETVELT Az., en verder bij:

A. J. ten Veldhuijs, Amsterdam, Rapenburg.	Wed. B. Meijknecht, Enkhuizen.
	Gez. Lippitz, Hoorn.
C. W. Eijfert, idem, Vijzelstraat bij de Singel.	Mej. Wed. E. M. Engel, Medemblik.
J. C. Schwenge, idem, Reestr. bij de Keizersgracht, in de Nieuwe Fakkel,	H. Deters, Assendelft.
	Gebr. Meijding, Krommenie.
	A. Appelman, Westwoud.
S. M. en J. Weeferingh, Anegang, Haarlem.	B. H. Zurlohe, Beverwijk.
	J. E. Zurlohe, Uitgeest.

(1969)

(1946) Ter Drukkerij van het R. K. JONGENS WEESHUIS te *Tilburg*, is uitgegeven en bij den Boekhandelaar P. N. VERHOEVEN, te 's *Bosch*, verkrijgbaar gesteld:

Manuel des jeunes étudiants. Ouvrage destiné à leur apprendre à bien dire les petites choses, 1e partie, contenant un vocabulaire assez complet du langage usuel, et enrichi d'une foule de notes intéressantes pour l'éclaircissement des termes.

Dito dito, 2e partie, contenant un receuil de mille petites choses le plus souvent appropriées aux besoins actuels des élèves.

A l'usage des Institutions et des colléges.

Liedjes en Spelen voor Katholieke Bewaarscholen.

Verder wordt met succes gedebiteerd:

Leesboekjes voor eerstbeginnende kinderen, 1—4 stukje, 6e druk.

Idem voor kinderen der laagste klasse, 5e stukje, 6e druk.

De kleine Lezer, een leerboekje voor de laagste klasse, ten dienste der katholieke jeugd, 2e druk.

De goede Kinderen, een leesboek voor katholieke scholen, 5e druk.

Vader Theodorus en zijne kinderen, dito, 4e druk.

De vriend der kath. jeugd, dito, 2e druk.

De kath. Kindervriend, of nuttige en aangename verhalen voor de jeugd, 3e druk.

De kath. Raadgever, een leesboek voor meer gevorderde kinderen, 2e druk.

Geschied- en Aardrijkskundige Mengelingen voor kath. scholen, een leesboek voor de hoogste klasse, 2e druk.

Korte Geschiedenis van het Oude Testament, ten gebruike van kath. scholen en huisgezinnen, 2e druk.

Handboekje voor de Congregatie van O. L. V., bevattende regelen, gebeden en 88 verschillende gezangen, 6e druk.

Melodiën der Gezangen, voorkomende in bovenstaande, 3 stukjes, Soprano, Alto en Bas, 2e druk.

Handboekje voor de Congreganisten van het Genootschap der H. Familie, 5e druk.

Al deze boekjes voorzien met Kerkelijke Goedkeuring.

Bij den Uitgever dezer Courant is verkrijgbaar:

Graduale en Antiphonarium in 8°.

De prijs van den Graduaal in lederen band is *f* 4.00.

Idem van den Antiphonarium . . . . . *f* 2.75.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN Drukker en Uitgever.